

Danskerne genanvender gerne gamle gårde – nye værktøjer skal hjælpe ejere med at komme godt i gang

Tidligere landbrugsbygninger og gårde er en vigtig del af bygningsarven i Danmark. Ifølge en ny undersøgelse fra Dansk Bygningsarv mener en stor del af danskerne, at det er vigtigt at bevare bygningerne ved at genanvende dem til nye formål. Ligesom der er stor interesse for at bruge bygningerne både som boliger, feriesteder, kontorer, butikker og som ramme om møder og konferencer. Formidlingsprojektet Genanvend Gården udbygges nu med en række værktøjer, som skal hjælpe og inspirere ejerne til at komme i gang med at genanvende bygninger til nye formål. Værktøjerne stilles gratis til rådighed på hjemmesiden www.genanvendgaarden.dk.

Stor interesse for at genanvende gårde

En ny undersøgelse viser stor opbakning fra danskerne til at skabe nyt liv og nye aktiviteter i tidligere landbrugsbygninger. Danskerne er enige om, at det er vigtigt at bevare landbrugsbygninger på landet, og 82 procent mener, at det er en god idé at genanvende bygningerne til nye formål.

Blandt danskerne er der også stor interesse for at bruge og besøge de tidligere landbrugsbygninger både i arbejds- og fritidssammenhæng. 73 procent kan forestille sig at holde ferie i en renoveret gård, 74 procent vil gerne arbejde i et firma, der har til huse i tidligere landbrugsbygninger, mens 66 procent godt kan forestille sig selv at bo på en gammel gård. 84 procent kunne godt tænke sig at deltage i møder og konferencer i tidligere landbrugsbygninger og 86 procent vil købe ind i en gårdbutik.

Direktør i Realdania, Hans Peter Svendler, siger: "Mulighederne og interessen for nye aktiviteter på gårdene er store, men som ejer kan det være en udfordring at tage de første skridt til at skabe nyt liv på gården og en ny forretning – for hvor skal man starte, og hvad skal man tænke over i processen? Derfor udbygger vi nu og løbende igennem foråret hjemmesiden www.genanvendgaarden.dk med værktøjer, som skal hjælpe ejerne til at komme i gang med at genanvende deres gårde til nye formål. Ny brug af de tidligere landbrugsbygninger vil både være til gavn for den enkelte ejer og for det omkringliggende lokalsamfund."

Thomas Martinsen, direktør i Dansk Bygningsarv, er enig i, at der er et stort behov: "Som led i Genanvend Gården har vi været i kontakt med mange ejere. Fælles for dem er, at de har brug for inspiration og gode råd, når de står over for eller er i gang med at omdanne deres bygninger til nye formål. Der er masser af initiativ og vilje blandt ejerne, og med hjemmesiden kan vi være med til at hjælpe dem godt på vej."

Værktøjerne, der nu bliver lanceret på www.genanvendgaarden.dk, er første skridt, og hjemmesiden udbygges løbende med flere værktøjer og mere viden og inspiration, som kan skabe nye løsninger på landet. Man kan følge med i udviklingen ved at tilmelde sig nyhedsbrevet.

Yderligere oplysninger

Anne-Mette Gjeraa, Projektleder i Realdania, tlf. 70 11 66 66

Sara Line Bohn, Projektchef i Dansk Bygningsarv, tlf. 20 46 92 84, e-mail slb@bygningesarv.dk.

Kræn Ole Birkkjær, arkitekt, landskonsulent, Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, tlf. 87 40 55 66, kob@lr.dk

FAKTA

Genanvend Gården er et formidlingsinitiativ fra Realdania, der gennemføres af Dansk Bygningsarv i samarbejde med Dansk Landbrugsrådgivning Landscentret. Initiativet bygger videre på Realdanias kampagne "Bevaringsværdige gårdejendomme – nye anvendelsesformer" fra 2003-2004, som samlede 234 kreative forslag til at gentænke bevaringsværdige gårde.

Hjælp til ejere af tomme landbrugsbygninger

Hjemmesiden www.genanvendgaarden.dk udbygges nu med værktøjer, som skal hjælpe ejerne med at komme i gang med at genanvende gården.

På hjemmesiden kan man:

- Få viden om, hvad der er karakteristisk for forskellige typer landbrugsbygninger, og hvad man skal være opmærksom på, når de genanvendes til nye formål
- Få hjælp og inspiration til at tænke sit projekt igennem fra a-z. Er idéen god, er der et marked, og hvordan ser økonomien ud?
- Se, hvor man kan hente støtte, når man vil genanvende sine landbrugsbygninger til nye formål
- Finde links til relevante myndigheder, rådgivere og organisationer
- Se gode eksempler på ejere, der har brugt deres bygninger til nye formål

Hjemmesiden udbygges igen i løbet af foråret 2010 med flere gode eksempler og værktøjer. Ved at tilmelde sig Genanvend Gårdens nyhedsbrev kan man løbende få tilsendt inspiration og ny viden og følge med i nye værktøjer på hjemmesiden.

Baggrund for Genanvend Gården

Strukturudviklingen i landbruget har siden 1950'erne betydet, at der bliver stadig færre, men større landbrug i Danmark. I perioden fra 1950'erne til i dag er antallet af bedrifter faldet fra 200.000 til 45.000, og udviklingen forventes at fortsætte med samme hastighed, så der i 2015 kun er 29.000 bedrifter tilbage.

I takt med sammenlægninger, specialisering og industrialisering er stadig flere landbrugsbygninger – såvel beboelses- som avls- og driftsbygninger - blevet overflødiggjort i landbruget. Mange af bygningerne ejes stadig af landbruget, men en del er blevet solgt ud af landbruget og ejes og bruges i dag af personer, der ikke er beskæftiget i landbruget.

Der er ca. 60 mio. m² funktionstømte landbrugsbygninger, og det vurderes, at ca. 30 mio. m² af dem har kvaliteter, der er værd at bevare. Bygningerne har både en økonomisk og historisk værdi, og de er en vigtig del af kulturlandskabet i Danmark.

Funktionstømningen af landbrugets bygninger er både et problem for ejerne og for samfundet. For ejerne, fordi bygningerne ikke bidrager til driften og derfor ofte står og forfalder. Og for samfundet, fordi den store tomme bygningsmasse fylder op i landskabet og udgør en uudnyttet ressource. Det har medført et øget behov for revitalisering og genanvendelse af bygninger på landet.

Ny anvendelse af bygningerne kan skabe grundlag for, at ejerne har råd til at holde dem ved lige, bidrage til nyt liv på gården og skabe større ejerglæde. Også for omverden kan ny brug af de tidligere landbrugsbygninger have en positiv effekt.

Danmarkskortet ændres i disse år, og væksten centrerer omkring de større byer. Den udvikling har nødvendiggjort en ny tilgang til landdistriktsudviklingen. Hvor fokus før har været på at støtte landbruget som det primære erhverv og at skabe lige vilkår for landdistrikterne, er der nu fokus på, at hvert sted skal udvikles på baggrund af egne forudsætninger og med en bred vifte af erhverv. Landbrugets funktionstømte bygninger kan med nye aktiviteter, ny anvendelse og helt nye forretningsmodeller være et bidrag til positiv udvikling på landet med nyt liv og attraktive lokalområder.

Hvad er en bevaringsværdig landbrugsbygning?

Det er kommunerne, der formelt udpeger bevaringsværdige bygninger, men mange kommuner har ikke registreret bevaringsværdige bygninger på landet. Langt de fleste ældre landbrugsbygninger rummer dog i større eller mindre grad byggetekniske og kulturhistoriske kvaliteter, der er værd at bevare. For mange ejere er det desuden med til at gøre en bygning bevaringsværdig, hvis den med de rigtige ideer og initiativer kan være med til at skabe nyt liv og nye indtægter på gården.